Vládna koalícia v parlamente odsúhlasila špehovanie občanov akože pre koronavírus

- CZ24 News | 27. března 2020

SLOVENSKO: Úrad verejného zdravotníctva (ÚVZ) SR bude mať možnosť používať dáta od mobilných operátorov, ktoré sú predmetom telekomunikačného tajomstva.

Úrad verejného zdravotníctva (ÚVZ) SR získa pre mimoriadnu situáciu prístup k údajom od mobilných operátorov, ktoré sú predmetom telekomunikačného tajomstva, s výnimkou obsahu správ. Národná rada (NR) SR v stredu schválila vládny návrh zákona o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby Covid-19 a v justícii.

ÚVZ bude mať možnosť používať dáta od mobilných operátorov, ktoré sú predmetom telekomunikačného tajomstva, s výnimkou obsahu správ, a to v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie alebo šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby.

Kto ako hlasoval si môžete pozrieť TU.

Spracúvať ich bude v anonymizovanej podobe na štatistické účely potrebné na predchádzanie, prevenciu a modelovanie vývoja ohrozenia života a zdravia. A tiež na účel identifikácie príjemcov správ, ktorým je potrebné oznámiť osobitné opatrenia ÚVZ napríklad v prípade karantény. ÚVZ bude mať prístup k informáciám o čase vzniku lokalizačného údaja ako skutočnosti, ktorá nahradí potrebu získavania prevádzkových údajov.

Údaje budú môcť operátori či telekomunikačné siete poskytnúť úradu na základe písomnej odôvodnenej žiadosti. Takéto možnosti bude mať ÚVZ iba v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu s tým, že zber a uchovávanie týchto dát môže trvať maximálne do konca kalendárneho roka.

Zmeny v justícii

Nová legislatíva upravuje aj oblasť justície. Súdy budú môcť v čase mimoriadnej situácie alebo v prípade vyhlásenia núdzového stavu vykonávať hlavné pojednávanie, pojednávanie a verejné zasadnutie iba v nevyhnutnom rozsahu a zároveň bude môcť byť ochrana zdravia dôvodom na vylúčenie verejnosti.

Zo súdnych pojednávaní, z ktorých bude vylúčená verejnosť pre ohrozenie zdravia, bude povinné vyhotoviť a sprístupniť verejnosti zvukový záznam. Právnické osoby zas budú môcť zasadať bez osobného stretnutia, upraví sa aj oblasť dražieb.

Lehoty v súkromnoprávnych vzťahoch, ktorých uplynutie by znamenalo zánik alebo premlčanie práva, nebudú plynúť v čase odo dňa účinnosti novely tohto zákona do 30. apríla. Taktiež lehoty, ktoré plynuli po 12. marci, sa neskončia skôr ako za 30 dní po nadobudnutí účinnosti zákona.

Úprava nebude platiť pre trestné konanie s výnimkou lehoty na podanie opravného prostriedku pre obvineného, jeho obhajcu, poškodeného a zúčastnenú osobu. Keby však vec nezniesla odklad z dôvodu ohrozenia života, zdravia, bezpečnosti, slobody alebo značnej škody, môže súd rozhodnúť, že určí sám primeranú lehotu.

Súdna rada a Najvyšší súd

Upraví sa tiež odvolávanie členov Súdnej rady SR. V prípade odvolania člena Súdnej rady nebude plynúť dvojmesačná lehota, keď môže ešte chodiť na zasadnutia a hlasovať. Odvolanie člena súdnej rady bude účinné deň po doručení takéhoto rozhodnutia.

Tí členovia, ktorí budú odvolaní do dňa účinnosti tohto zákona, budú zase odvolaní v deň po účinnosti, čo bude platiť aj pre päť členov súdnej rady, ktorí sa vzdali svojej funkcie v pondelok (23. 3.). Rovnaký mechanizmus vzdania sa funkcie bude fungovať aj pri predsedovi Súdnej rady.

Nová legislatíva upravuje aj spôsob vedenia Najvyššieho súdu (NS) SR. Ak nie je nikto vymenovaný do funkcie predsedu ani podpredsedu NS alebo ak má podpredseda NS v čase, keď zastupuje predsedu, dočasne pozastavený výkon funkcie sudcu, neodkladné úlohy predsedu NS má vykonávať najstarší sudca tohto súdu.

Pellegriniho kritika

Podpredseda NR SR Peter Pellegrini (Smer) dnes znovu kritizoval vládny návrh zákona, aby mal ÚVZ SR k dispozícii dáta od mobilných operátorov bez súhlasu dotknutých osôb. S návrhom by súhlasil, keby sa dal uplatniť len počas toho, ako bude vyhlásený núdzový stav pre celé Slovensko.

„Len keď bude vyhlásený núdzový stav na celom území SR a len pre konkrétnych ľudí, u ktorých bola potvrdená nákaza, alebo sú v povinnej karanténe,“ priblížil. Je podľa neho otázne, či má ÚVZ na to kapacity, aké bezpečnostné previerky majú ľudia, ktorým sa informácie do rúk dostanú a či nebude možné ich zneužívať napríklad aj na zisťovanie pohybu novinárov a ich kontaktov.

Len poloha s menom a priezviskom

Úrad verejného zdravotníctva (ÚVZ) SR by mal mať prístup k menej údajom, než ako sa požadovalo vo vládnom návrhu zákona. Vyhlásil to podpredseda parlamentu Juraj Šeliga (Za ľudí), ktorý na parlamentnom ústavnoprávnom výbore predložil pozmeňujúce návrhy, ktoré to majú docieliť. Zdôraznil, že cieľom úpravy je, aby bolo možné pripraviť aplikáciu, ktorou bude úrad kontaktovať ľudí, ktorí sú nakazení koronavírusom, respektíve ďalších, ktorí by mohli byť nakazení.

„Telekomunikačný úrad by mal úradu verejného zdravotníctva odovzdávať údaje len o polohe a len o mene a priezvisku človeka,“ uviedol Šeliga na stredajšom tlačovom brífingu. Chce tak dosiahnuť, aby nedošlo k dezinterpretácii návrhu, pričom dodal, že takáto požiadavka prišla aj zo strany telefonických operátorov.

Upozornil, že sa nebudú zbierať žiadne metadáta, prevádzkové dáta, obsah sms správ či telefónnych hovorov. Dodal tiež, že tieto opatrenia platia počas núdzového alebo výnimočného stavu, najneskôr do konca roka a informácie sa budú získavať spätne.

Šeliga tiež navrhuje, aby mal súd povinnosť vydať zvukový záznam akejkoľvek osobe, ktorá o to požiada. Reagujú tak podľa neho na výzvu novinárskej obce aj verejnosti.

Podmienky sprístupnenia sa podľa Dostála upravia

Vo vládnom návrhu zákona, ktorý predpokladá sprístupnenie údajov od mobilných operátorov, ktoré sú súčasťou telekomunikačného tajomstva, by sa mali bližšie špecifikovať podmienky poskytnutia údajov. Spracovávať by ich mal ÚVZ anonymizovane na štatistické účely, a to len v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie alebo šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby. Pozmeňujúce návrhy zo spoločnej správy výborov v pléne priblížil poslanec Ondrej Dostál (SaS).

Na poskytnutie údajov bude musieť ÚVZ podľa Dostálových slov v zmysle pozmeňujúcich návrhov podať odôvodnenú písomnú žiadosť. Upozornil, že ÚVZ môže tieto údaje zbierať, spracúvať a uchovávať len počas trvania mimoriadnej situácie a maximálne do konca roka.

„Neznamená to, že ich môže zbierať bez ohľadu na to, či trvá núdzová situácia,“ podotkol s tým, že zber je možný, len ak trvá mimoriadna situácia. Koniec roka v návrhu označil za poistku v prípade, že by sa mimoriadna situácia predĺžila aj za horizont kalendárneho roka, aby opatrenie automaticky nepokračovalo, ale aby bol potrebný opätovný súhlas parlamentu.

Ministerka spravodlivosti Mária Kolíková (Za ľudí) s návrhmi súhlasila a ocenila diskusiu v ústavnoprávnom výbore. Údaje takto získané majú slúžiť na vytvorenie aplikácie, ktorá by pomohla chrániť občanov. Zúžil sa podľa jej slov priestor, ktorý licencia ÚVZ v súvislosti s údajmi dáva.